

Pedagogisch Beleid

Welkom

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van SKIK Kinderopvang locatie (naam locatie), hierna te noemen SKIK, wanneer we het over organisatie brede zaken hebben en (naam locatie) voor de locatie specifieke onderwerpen en uitwerking van het beleid.

In het pedagogisch beleidsplan zijn alle zaken beschreven die vanuit wet- en regelgeving vastgelegd horen te worden. De praktische uitvoering en de locatie specifieke zaken van (naam locatie) zijn hierin beschreven, in de omrande kaders. Ons belangrijkste doel is het bieden van kwalitatief goede kinderopvang. Wij laten u graag zien waar SKIK voor staat; hoe wij omgaan met de kinderen, welke kwaliteitseisen wij belangrijk vinden en hoe het is geregeld met de inspraak en betrokkenheid van ouders.

Dit pedagogisch beleidsplan is een belangrijke toetssteen voor onze pedagogisch medewerkers, stagiaires, vrijwilligers, oudercommissies, bestuur en andere belangstellenden.

Door vast te leggen wat we doen en waarom we dat zo doen, willen we:

- Het kader aangeven waarbinnen we het pedagogisch beleid uitvoeren;
- De pedagogische kwaliteit op onze locaties bewaken;
- Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers inzichtelijk maken.

SKIK wil op een kwalitatieve, professionele en resultaatgerichte wijze haar werk uitvoeren. Dit betekent dat er wordt gewerkt volgens een continue cyclus: beleid maken, beleid uitvoeren, beleid evalueren en beleid bijstellen. Dit pedagogisch beleid is dan ook geen statisch stuk, maar wordt waar nodig bijgesteld.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen van ons pedagogisch beleid.

Leeswijzer: Ten behoeve van de leesbaarheid zal in dit beleidsplan worden gesproken van 'pedagogisch medewerker' voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm en van 'wij', als zijnde SKIK. Daar waar 'zij' staat dient 'hij/zij' gelezen te worden en daar waar gesproken wordt van 'ouders', dient 'ouders/verzorgers' gelezen te worden. Het kind spreken we aan als 'hij', hier dient 'hij/zij' gelezen worden.

Inhoudsopgave

1.	Pedagogische missie en visie	3
2.	Ons aanbod	4
2.1	Leeftijdsgroepen	4
2.2	Opvangsoorten.....	5
2.3	De opvanglocaties	6
3.	De pedagogische praktijk.....	7
3.1	Pedagogische doelen	7
3.2	Ontwikkelingsgericht werken en pedagogisch handelen.....	7
3.3	Werken met een pedagogisch programma, activiteiten en thema's	8
4.	1 ^e pedagogisch doel: het bieden van emotionele veiligheid	9
4.1	Het pedagogisch handelen.....	9
4.2	Richtlijnen praktijk	9
5.	2 ^e pedagogisch doel; Het bevorderen van persoonlijke competenties	13
5.1	Het pedagogisch handelen.....	13
6.	3 ^e pedagogisch doel: bevorderen van de sociale competenties.....	15
6.1	Het pedagogisch handelen.....	16
6.2	Richtlijnen praktijk Opendeurenbeleid (opendeurentijd).....	16
7.	4 ^e pedagogisch doel: het bevorderen van morele competenties, overdragen normen en waarden.	17
7.1	Pedagogisch handelen	17
8.	De pedagogische medewerkers	18
9.	Zorg voor kinderen	19
9.1	Volgen van de ontwikkeling	19
9.2	Van signaleren naar handelen.....	20
9.3	Meldcode met afwegingskader.....	20
9.4	Veiligheid en gezondheid	21
10.	Ouderbetrokkenheid.....	22
10.1	Contact met ouders en informatie delen.....	22
10.2	Onze pedagogische visie op ouderbetrokkenheid	22
10.2	Oudercommissie	23
11.	Klachten	23
12.	Voorschoolse Educatie	23
12.1	Visie van SKIK op Voorschoolse Educatie (VE)	23
12.2	De toeleiding naar VE.....	24
12.3	Het aanbod op de VE-locaties.....	24
12.4	Pedagogisch beleidsmedewerker en coach VE.....	24

Bijlagen (indien van toepassing)

Bijlage 1: Voor VE locaties opleidingsplan VE

Bijlage 2: Stagebeleid

Bijlage 3: Vrijwilligersbeleid

1. Pedagogische missie en visie

Bij SKIK Kinderopvang willen wij dat ieder kind de kans krijgt om het beste uit zichzelf te halen. Elk kind doet dat in zijn eigen tempo. Met onze dagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang in Friesland bieden wij altijd een vertrouwde omgeving. Hier voelt elk kind zich veilig om zich te ontwikkelen en de wereld te ontdekken. Omdat leren fijn en leuk moet zijn, leert elk kind met 'skik', dat is Fries voor plezier! Kinderen groeien namelijk het best in hun ontwikkeling als ze zich prettig en veilig voelen. En als ze in de nabijheid zijn van anderen en ze de verdiende aandacht krijgen. Onze kernwaarden 'plezier', 'groei' en 'aandacht' zie je daarom terug in alles wat we doen!

SKIK is een professionele partner in de opvoeding

SKIK is pedagogisch partner in de opvoeding. We denken met ouders mee en ondersteunen op professionele wijze met onze kennis en ervaring. Samen zijn we er voor de ontwikkeling van ieder kind.

SKIK Kinderopvang biedt altijd een vertrouwde omgeving

Bij SKIK voelt iedereen zich thuis. Je mag bij ons zijn wie je bent. In een vertrouwde omgeving, die voelt als een tweede thuis, bieden we een herkenbaar dagritme met activiteiten waarmee ieder kind zijn talenten spelenderwijs kan ontwikkelen. Daarbij vinden we de samenwerking met ouders belangrijk.

SKIK biedt spelenderwijs kansen

Bij SKIK mag ieder kind groeien in zijn eigen tempo. We bieden een stimulerende omgeving waarin ieder kind zich spelenderwijs kan ontwikkelen. Onze pedagogische professionals sluiten aan bij de ontwikkeling en de eigenheid van het kind. Samen creëren we spelenderwijs kansen om ieder kind het beste uit zichzelf te laten halen.

Bij SKIK Kinderopvang leren we van en met elkaar

Bij SKIK vangen we kinderen bewust op in groepsverband. Ze ontmoeten andere kinderen, doen ervaringen op en leren van elkaar. De pedagogische professional heeft hierin een stimulerende rol. Zo wordt ieder kind in een vertrouwde omgeving spelenderwijs voorbereid op de toekomst.

SKIK is altijd nabij

SKIK is herkenbaar in de buurt en biedt een aanbod in de nabijheid om zoveel mogelijk kinderen de kans te geven om naar de kinderopvang te gaan. Aandacht voor de omgeving van het kind vinden we daarbij belangrijk. Daarom zijn wij de pedagogisch partner van ouders, onderwijs en zorg. De groei van ieder kind maken we van dichtbij mee. Dat doen we met aandacht en plezier in nabijheid.

Onze kernwaarden: aandacht, groei en plezier!

Onze kernwaarden zie je terug in alles wat we doen: aandacht, groei en plezier. Aandacht houdt in dat we echt contact maken. We hebben oprechte interesse in elkaar, zijn toegankelijk en benaderbaar. Met groei bedoelen we dat je kind zijn vaardigheden en talenten ontwikkeld. Ook wij blijven elke dag groeien! Kinderen, ouders en medewerkers zijn continu met elkaar in beweging om samen verder te komen. Plezier houdt in dat we spelenderwijs van elke dag een leuke en leerzame dag maken. Wij hebben er zelf veel plezier in om te zien hoe elk kind op zijn eigen manier groeit. Dat maakt SKIK Kinderopvang leuk! Niet alleen om er als kind te spelen en te leren, juist ook om er te werken als pedagogisch medewerker of in een andere waardevolle functie!

2. Ons aanbod

2.1 Leeftijdsgroepen

In de kinderopvang hebben we diverse leeftijdsgroepen.

Baby's

Baby's begeleiden binnen de kinderopvang vergt een specifieke pedagogische visie. Voor deze groep kinderen heeft SKIK zich mede laten inspireren door de visie van pedagoge Emmi Pikler.

Twee belangrijke uitgangspunten in de visie van Pikler zijn:

- Respectvolle verzorging
- Vrije bewegingsruimte

Een respectvolle verzorging; Verzorging is altijd communicatie, daarom zijn de verzorgingsmomenten juist zo geschikt om met de baby in contact te zijn. De pedagogisch medewerker leert het kind kennen in wat het wil, prettig vindt en nodig heeft en het kind leert zichzelf en de pedagogisch medewerker kennen.

Tijdens deze dagelijkse momenten kan een veilige hechting ontstaan.

Er is voor de baby een goede balans tussen rust, zorg en activiteiten. Wij proberen hierbij het ritme van thuis en het ritme van SKIK, in overleg met ouders, zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. Ieder dagdeel dat de baby op de dagopvang aanwezig is, wordt hij zoveel mogelijk, door één en dezelfde pedagogisch medewerker verzorgd. Deze medewerker is de mentor van het kind en ook de vaste contactpersoon voor de ouders.

Wanneer de baby wordt gevoed, gebeurt dit zoveel mogelijk door de vaste pedagogisch medewerker. De fles wordt altijd op schoot gegeven. Hiermee geeft de pedagogisch medewerker één op één aandacht aan het kind en biedt het veiligheid. Het kind ervaart lichamelijk contact. Het voeden vindt plaats op een rustig plekje. Zo is er volop aandacht voor de baby.

Indien ouders dat wensen en hier toestemming voor hebben gegeven, wordt een baby buiten te slapen gelegd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van speciale buitenbedjes. Vanuit de groepsruimte zijn deze goed zichtbaar.

Vrije bewegingsruimte; Al bewegend leert de baby zichzelf en de wereld kennen. Dit doet een baby in zijn eigen tempo en op eigen initiatief. Op iedere babygroep hebben we een grondbox. Dit is een afgescheiden deel in de groepsruimte. In de grondbox hebben de allerkleinsten vrije bewegingsruimte, waardoor ze kunnen spelen zonder gestoord te worden door oudere kinderen. Baby's spelen met prikkelarm spelmateriaal. Dit houdt in dat het speelgoed geen licht geeft, er geen muziek uit komt of uit zichzelf beweegt. De baby gaat zelf actief aan de slag met dit speelgoed. Waardoor de creativiteit wordt gestimuleerd. Door de grondbox heeft de baby ook meer vrijheid en meer ruimte om zich om te rollen, op te trekken, te ontdekken en contact te maken met de andere kinderen. Er is ruimte voor de baby om ongestoord te bewegen en spelen. De pedagogisch medewerker is altijd op de achtergrond aanwezig. Zichtbaar of hoorbaar voor de baby.

Dreumesen

De dreumes is minder afhankelijk van verzorging, maar heeft nog veel individueel contact nodig. Dreumesen spelen in eerste instantie nog liever alleen of naast iemand. Echt samen spelen is nog moeilijk. Er wordt steeds meer contact gezocht met andere kinderen, maar kinderen kunnen zich nog niet inleven in de gevoelens van een ander.

Ze begrijpen bijvoorbeeld niet dat een ander kind verdrietig wordt als er speelgoed wordt afgepakt. De dreumes leert aangeven wat hij niet wil en oefent daarmee zijn ontluikende onafhankelijkheid. Hij krijgt een eigen wil.

De dreumes wil van alles, maar kan het vaak nog niet of kan het nog niet vertellen. Dreumesen maken de stap naar gezamenlijke eet- en drinkmomenten. Een kind volgt meer het ritme van de groep, maar met overgangsmomenten moet nog soepel worden omgegaan.

Peuters

Peuters maken veel ontwikkelingen door; ze leren steeds beter praten, kunnen soepeler bewegen, worden socialer, ontwikkelen een persoonlijkheid en vergroten hun wereld. Dit gaat met vallen en opstaan. Langzaam krijgen peuters het besef dat zij een eigen individu zijn. Peuters spelen naar hartenlust op de peutergroep en ondertussen leren ze een hoop. Spelenderwijs wordt hun ontwikkeling bevorderd. De peuter leert op de groep samen spelen met leeftijdsgenootjes en doet allerlei activiteiten.

Naast de sociale en emotionele vaardigheden, leren de peuters ook nieuwe dingen op motorisch en cognitief gebied. Er wordt geknutseld, gebouwd, met water en zand geëxperimenteerd, gezongen, buiten gespeeld, gepuzzeld en voorgelezen. Er wordt gewerkt met thema's zoals seizoenen, feestdagen, de boerderij en je lichaam.

Kinderen vanaf 4 jaar

Naarmate kinderen ouder worden, hebben ze meer behoefte aan zelfstandigheid. Voor kleuters is geborgenheid en activiteiten in hun eigen basisruimte nog belangrijk. Oudere kinderen slaan meer hun vleugels uit. De aanwezigheid van andere kinderen om samen mee te spelen is belangrijker.

2.2 Opvangsoorten

SKIK heeft verschillende opvangsoorten:

- Kinderopvang 0 – 4 jaar, waaronder dagopvang en peuteropvang
- Buitenschoolse opvang 4 - 12 jaar, voor- en naschools en vakantie/vrije dagen opvang

Al onze locaties zijn in het Landelijk Register Kinderopvang geregistreerd.

Dagopvang

In de kinderopvang hebben we diverse groepen. In een groep 0 - 4 jarigen zitten zowel baby's, dreumesen en peuters in dezelfde groep. Kinderen groeien 4 jaar lang op met kinderen van verschillende leeftijden. Hierdoor leren jongere kinderen van oudere kinderen en leren oudere kinderen rekening te houden met de jongere kinderen. De kinderen blijven in dezelfde groepsruimte en in deze groep zitten vaker broertjes/zusjes bij elkaar. In een horizontale groep zitten kinderen van eenzelfde leeftijdsgroep bij elkaar die grotendeels even ver in hun ontwikkeling zijn. De activiteiten zijn goed aan te passen op de leeftijd van de kinderen en pedagogisch medewerkers kunnen zich specialiseren op de desbetreffende leeftijd van de groep.

[Beschrijving van de dagopvanggroepen en openingstijden indien van toepassing](#)

Peuteropvang

In de peuteropvang voor 2 – 4 jarigen vindt de opvang plaats op ochtenden. Het kind went eraan om in een groep en volgens een bepaald ritme te functioneren. Dit maakt deze opvang tot een mooie opstap naar de basisschool. Sommige peuters hebben hulp nodig.

Dit wordt geboden door middel van extra VE-uren en een Voorschoolse Educatie (VE) programma. Dit vindt plaats op onze VE-peuterlocaties.

[Beschrijving van de peuteropvang groepen en openingstijden indien van toepassing](#)

Buitenschoolse opvang

Voor en na schooltijd komen de kinderen naar de buitenschoolse opvang. De kinderen bepalen veelal zelf wat zij doen, hoe zij dat doen en met wie. Dit sluit niet uit dat kinderen ook behoefte hebben aan uitdagende of ontspannende georganiseerde activiteiten. Er is op de BSO een goede balans tussen vrij spel en begeleide activiteiten. Vrij spel betekent ruimte voor eigen initiatieven. Samen met begeleide activiteiten doet een kind nieuwe ervaringen op en kan het oefenen met nieuwe vaardigheden.

De activiteiten komen tegemoet aan de uiteenlopende behoeften van de kinderen op de BSO. Er worden activiteiten geboden voor zowel de jongere als de oudere kinderen, voor jongens en meisjes en op alle interessegebieden.

Beschrijving van BSO-groepen en openingstijden, indien van toepassing

2.3 De opvanglocaties

Inrichting binnen en buiten

De binnenruimtes van SKIK beschikken over voldoende ruimte per kind. Het aantal groepen varieert per locatie. Waar mogelijk is er een speelhal waar kinderen met grof motorisch materiaal kunnen spelen (loopauto, klimrek, kruiptunnel). De buitenspeelruimte is voor alle kinderen in de leeftijd tot twee jaar aangrenzend aan de opvang. Voor kinderen vanaf 2 jaar is de ruimte bij voorkeur ook aangrenzend, maar in ieder geval aan het gebouw waarin de opvang is gevestigd. Voor de jongste kinderen van 0 tot 1,5 jaar, op de dagopvang zijn er slaapkamers met voldoende bedjes.

Om te kunnen leren is het belangrijk dat de speelomgeving past bij de ontwikkelingsfasen van het kind. De accommodatie is kindvriendelijk, praktisch en functioneel ingericht. Het meubilair, de inrichting van de groepsruimte en het sanitair is op een dusdanige manier gekozen dat kinderen in de groep zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren. We kiezen voor een speelomgeving waarbij de kinderen worden uitgedaagd tot actief leren. Belangrijk is dat iedere ruimte uitdagend, en overzichtelijk is. Kinderen moeten zich er veilig voelen en worden uitgenodigd tot spel en ontwikkeling in de verschillende activiteitenhoeken. Er is een balans tussen plekken waar kinderen kunnen onderzoeken en experimenteren en rustige plekken waar kinderen, alleen of in een klein groepje, op kunnen gaan in hun spel.

Bij de inrichting van de buitenspeelruimtes gelden dezelfde criteria: uitdagend en veilig. Buiten kunnen kinderen spelend ervaringen op doen in een gevarieerde omgeving. Er zijn verschillende ondergronden, speeltoestellen en beplanting die geschikt voor de doelgroep zijn. Rondom is de buitenruimte afgeschermd met een veilig hekwerk. Meer hierover beschrijven we in ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid en de bijhorende locatieplannen.

Beschrijving van opvangvormen en ruimtes, globale inrichting en aantal slaapplekken en evacuatiebedjes.

En aantal kindplaatsen en m2 per groep.

3. De pedagogische praktijk

Bij SKIK vinden we het belangrijk om de kinderen spelenderwijs te stimuleren in hun ontwikkeling. Daarbij gaan wij uit van het kind en zijn competenties. Wij gaan ervan uit dat kinderen zich willen ontwikkelen en dat ieder kind dat op zijn eigen manier en tempo doet. Kinderen worden bij ons individueel en in groepsverband door deskundige medewerkers begeleid in hun sociale, cognitieve, motorische, emotionele en creatieve ontwikkeling. Dit alles zonder onderscheid van levensbeschouwing, taal- of culturele achtergrond en afgestemd op de leeftijd en de specifieke behoeftes van de kinderen in een speciaal voor hen ingerichte omgeving.

3.1 Pedagogische doelen

We werken volgens de uitgangspunten die zijn beschreven in het Convenant Kwaliteit Kinderopvang en de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang. Deze wet stelt dat kinderopvang moet bijdragen aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving, waarbij sprake is van de volgende vier doelen, namelijk:

- *Het bieden van emotionele veiligheid;*
- *Het bevorderen van de persoonlijke competenties;*
- *Het bevorderen van de sociale competenties;*
- *Het bevorderen van de morele competenties, de overdracht van normen en waarden.*

Om de pedagogische doelen te bereiken, vinden wij de pedagogisch medewerker-kind interactie, de groep, de binnen- en buitenruimte en aangeboden activiteiten belangrijke middelen die een rol spelen in het pedagogisch handelen. Bij inhoudelijke en organisatorische keuzes zal bewust worden afgewogen welke invloed een dergelijke beslissing op de kinderen kan hebben. Geprobeerd wordt het aanbod zoveel mogelijk bij de ervaringswereld en belangstelling van de kinderen aan te laten sluiten.

3.2 Ontwikkelingsgericht werken en pedagogisch handelen

Ontwikkelingsgericht werken houdt in dat de pedagogisch medewerkers hun pedagogisch handelen zoveel mogelijk aansluiten op het niveau en de behoefte van het individuele kind en het stimuleert om zijn/haar ontwikkeling te bevorderen.

Ontwikkelingsgericht werken is gebaseerd op vier pedagogische aandachtsgebieden, namelijk:

- *Het bieden van emotionele steun.*
We troosten, prijzen, belonen en moedigen de kinderen aan, waardoor ze zich begrepen en gehoord voelen en vertrouwen in zichzelf krijgen.
- *Respect tonen voor autonomie.*
We laten de kinderen veel zelf kiezen, veel zelf doen en respecteren hun inbreng.
- *Het bieden van structuur.*
Kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid. Dat doen we door een dagritme, maar ook door het stellen van regels en grenzen en door het benoemen van wat er gedaan wordt.
- *Het bieden van een rijke uitdagende leefwereld.*
Alle kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gemotiveerd om de wereld om hen heen te ontdekken. We bieden een rijke uitdagende leefwereld door de inrichting, de materialen en het aanbod van diverse ontwikkelingsgerichte activiteiten.

3.3 Werken met een pedagogisch programma, activiteiten en thema's

Pedagogisch programma

Op de kinderopvang werken we met een programma voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen, ontwikkelen baby's, dreumesen en peuters zich breder en sneller. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden, motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkel.

Pedagogisch medewerkers maken een jaarplanning met thema's en voeren per thema diverse activiteiten uit, waarmee zij de totale ontwikkeling van kinderen stimuleren. Ieder ontwikkelingsgebied komt in elk thema ruim aan bod.

Er worden activiteiten in grote of een kleine groepjes ondernomen of met individuele kinderen. De activiteiten vinden vooral plaats binnen bestaande situaties zoals tijdens de verzorging- en spelmomenten. De kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier.

We werken bijvoorbeeld met de methode Uk en Puk. Pop Puk of zijn Friestalig vriendje Tomke is het speelkameraadje van de kinderen. Hij maakt altijd wel iets mee wat de kinderen herkennen, zoals ziek zijn, op vakantie gaan, uit logeren, naar het zwembad, etc. Puk kan een schakel zijn tussen de pedagogisch medewerker en het kind en nodigt uit tot communicatie.

Beschrijving programma's locatie/groepen. Bijvoorbeeld uk en puk, babyspecialisatie

Activiteiten en thema's

Bij SKIK werken we veel met thema's die passen bij de leeftijd van de kinderen en aansluiten bij de visie die wij hebben op ontwikkelingsgericht werken. Deze thema's komen uit de directe belevingswereld van de kinderen. Bij het aanbod van de activiteiten wordt gekeken naar wat de kinderen nodig hebben qua ontwikkeling, maar ook naar wat hen bezighoudt, zowel thuis als op school. Waar hebben ze het veel over, waar spelen de kinderen veel mee, welk jaargetijde is het, wat is het thema van de Boekenweek, enz. Hier spelen we op in door een aantal weken achter elkaar een thema aan te bieden, met activiteiten die daarbij aansluiten.

Beschrijving van activiteiten, thema's en afspraken kinderopvang, indien van toepassing

Op de BSO wordt ook gewerkt met thema's, vaak is dit een gericht aanbod van één of meer activiteiten/lessen/workshops. Ook hier maken de medewerkers gebruik van een planning. Bij het activiteitenaanbod sluiten we aan bij de diverse interessegebieden van basisschoolkinderen. Hierbij wordt veelal gebruik gemaakt van het programma Doenkids. Dit programma biedt de pedagogisch medewerkers keuze uit diverse activiteiten o.a. op het gebied van;

- Creatief
- Sport en spel
- Techniek en proefjes
- Expressie
- Natuur
- Koken

Beschrijving van activiteiten, thema's en afspraken kinderopvang, indien van toepassing

4. 1^e pedagogisch doel: het bieden van emotionele veiligheid

Onder emotionele ontwikkeling en welbevinden verstaan we de ontwikkeling van het gevoelsleven en het leren uiten van belangrijke emoties zoals blijheid, boosheid, verdriet, plezier en frustratie. Het kind moet zich op de opvang veilig en prettig voelen. Alleen dán zal het kind optimaal gebruik kunnen maken van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden. Lekker in je vel zitten heeft een positieve invloed op het zelfbeeld van het kind en de relatie met anderen. De pedagogisch medewerkers zijn betrokken en weten welke interactievaardigheden er nodig zijn om elk individueel kind zich veilig en geborgen te laten voelen. Dit speelt een grote rol bij het hechtingsproces. De emotionele relaties van kinderen met hun ouders en andere opvoeders zijn van groot belang voor een goede ontwikkeling.

De aanwezigheid van leeftijdsgenootjes, waarmee in een vaste groep wordt gespeeld, draagt bij aan een gevoel van veiligheid. Kinderen ontwikkelen al een duidelijke voorkeur voor één of meerdere andere leeftijdsgenootjes, er is dan al sprake van sociale uitwisseling en emotionele responsiviteit en samenspel.

4.1 Het pedagogisch handelen

De pedagogisch medewerker is actief in de relatie en de ondersteuning. Kinderen hebben behoefte aan succeservaringen, waardoor zij leren op zichzelf en anderen te vertrouwen. Daarvoor is enerzijds een uitdagende omgeving nodig, anderzijds zijn de kinderen aangewezen op de ondersteunende aanwezigheid van de pedagogisch medewerkers en leeftijdsgenootjes. Door signalen van de kinderen op te merken kunnen pedagogisch medewerkers goed interpreteren of een kind zich wel of niet goed voelt en hun handelen daarop afstemmen.

Op de opvang is veel aandacht voor het leren omgaan met leeftijdsgenootjes; leren om speelgenoot in een groep te zijn, het verkennen van de beschikbare spelmogelijkheden en het opdoen van succeservaringen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de interactie en communicatie tussen kinderen onderling door spelsituaties en activiteiten aan te bieden die daartoe uitnodigen. De pedagogisch medewerker werkt en communiceert gericht om op die manier de ontwikkeling van de kinderen positief te beïnvloeden. De interactie tussen kinderen is rijk aan talen, zowel verbaal en non-verbaal, en een vruchtbare bron van leren van elkaar.

Een kind wil deel uitmaken van de wereld en hoe ouder het kind is hoe groter de mogelijkheden zijn om de ontwikkeling zelf te sturen. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gemotiveerd om te leren. De onbevangenheid van een kind zet aan tot ontdekken en vragen stellen. Al spelend leert het kind veel over de wereld om zich heen. De term *omgeving* kan ruim worden opgevat. Het betreft de wijze waarop volwassenen en andere kinderen op het kind reageren en de ondersteunende speelomgeving.

Kinderen hebben behoefte aan een uitdagende en stimulerende omgeving. In een groep kinderen zijn grote verschillen te zien in de ontwikkeling van vaardigheden.

Om zoveel mogelijk bij de individuele behoeften van ieder kind aan te sluiten, zorgen de pedagogisch medewerkers voor een veilig en gevarieerd aanbod aan spelmateriaal en activiteiten.

4.2 Richtlijnen praktijk

Stamgroepen/ basisgroepen

De opvang vindt plaats in stamgroepen (dagopvang en peuteropvang) en basisgroepen (buitenschoolse opvang). Ieder kind is geplaatst in een eigen vaste stam- of basisgroep. Een stamgroep is gekoppeld aan een eigen groepsruimte en een basisgroep is dat niet persé. Onderdeel zijn van een groep geeft jonge kinderen een gevoel van herkenbaarheid en vertrouwdheid.

Een kind van 0-4 jaar maakt gedurende de week van niet meer dan twee verschillende stamgroepen gebruik. Bij activiteiten kunnen kinderen de stam- of basisgroep tijdelijk verlaten.

Wanneer kinderen incidenteel gebruik maken van een andere stamgroep hebben ouders hier vooraf schriftelijk toestemming voor gegeven.

Beschrijving welke stam/basisgroepen en waar zien ouders wie er die dag werkt. Wanneer er die dag iemand anders werkt staat dit vermeld op ...(zie ook tekst vaste gezichtencriterium)

Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. De mentor is een pedagogisch medewerker, werkzaam op de groep van het kind. Zij is voor de ouders aanspreekpunt bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van hun kind. De mentor kan een rol spelen bij het signaleren van knelpunten in de ontwikkeling en, in overleg met ouders, in contacten met derden. Ouders (en op de BSO ook de kinderen) worden uiterlijk tijdens het intakegesprek op de hoogte gebracht over wie de mentor van hun kind is.

Wanneer een kind 2 opvangsoorten bezoekt: hoe is afstemming met ouders en de 2 mentoren, bijvoorbeeld gezamenlijk jaargesprek.

Vaste gezichtencriterium

Stabiliteit is belangrijk voor de emotionele veiligheid en geborgenheid van kinderen. Als een kind zich veilig en vertrouwd voelt en een veilige basis ervaart, durft het op ontdekking uit te gaan. Pas dan kan een kind zich ontwikkelen. Omdat heel jonge kinderen de veiligheid krijgen van degenen die voor hen zorgen, de pedagogisch medewerkers, is juist voor hen herkenbaarheid heel belangrijk. Een kind mag aan maximaal drie vaste medewerkers per week worden gekoppeld. Voor 0-jarigen zijn dit maximaal twee vaste gezichten per kind bij een groeps grootte waar één of twee pedagogisch medewerkers vereist zijn. Bij een groeps grootte waarvoor drie of vier pedagogisch medewerkers vereist zijn, mag een baby maximaal drie vaste gezichten hebben. Op een dag moet er voor elk kind altijd (minimaal) één vast gezicht aanwezig zijn. Als niet mogelijk blijkt om een vast gezicht in te zetten, bijvoorbeeld als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is, kan SKIK ervoor kiezen om tijdelijk van het vaste gezichtencriterium af te wijken. We zullen altijd eerst kijken of een andere vertrouwde beroepskracht van de groep ingezet kan worden. Als dat niet mogelijk is zetten we een vertrouwde beroepskracht van een aangrenzende groep of een vertrouwde vaste invalkracht in. Hiermee borgen we in deze situatie de emotionele veiligheid en stabiliteit van het kind. Dit doen we alleen in situaties waarbij volgens het vaste gezichtencriterium maximaal twee of drie vaste gezichten worden toegewezen, dus niet in situaties waarbij er vier vaste gezichten toegewezen mogen worden.

Op locaties staat op of naast de groepsdeuren, vaak op een memobord, vermeld wie er die dag/week werkt bij afwezigheid van vaste medewerkers.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Er zijn duidelijke regels vanuit de Wet Kinderopvang voor het maximaal aantal kinderen dat per stamgroep/ basisgroep wordt opgevangen. De grootte van de groepen wordt berekend aan de hand van de beroepskracht-kindratio en de leeftijdsopbouw van de kinderen in de groep. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de rekentool die hiervoor is ontwikkeld door het ministerie www.1ratio.nl.

Wennen

Voor de start van de opvang is er een intakegesprek tussen ouders en pedagogisch medewerker. Doel is om informatie uit te wisselen over thuis en over de gang van zaken op de groep om zo van

beide kanten het kind op de opvang goed te kunnen begeleiden. De invulling van het wennen is afhankelijk van het kind zelf en is daarom voor ieder kind anders. Gemiddeld houden wij voor de dagopvang aan dat een kind twee keer voor de startdatum alvast op de groep kan meedraaien. We laten maximaal 2 kinderen per keer tegelijk wennen binnen de BKR.

Voor de peuteropvang geldt dat met ouders een afspraak op een rustig moment van het dagdeel wordt gemaakt, zodat de pedagogisch medewerker voldoende tijd heeft voor ouder en kind.

Wanneer een kind voor het eerst op de BSO komt, worden tijdens het intakegesprek afspraken gemaakt met ouders (en kind) over wennen.

Nadat een kind ongeveer 6 weken naar SKIK is gegaan, wordt ouders gevraagd hoe ze de gewenningsperiode hebben ervaren. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van een evaluatieformulier.

Mocht een ouder er behoefte aan hebben, dan kunnen zij altijd een gesprek aanvragen. In het geval dat een kind overstapt naar een andere groep met andere pedagogisch medewerkers en kinderen, dan besteden wij veel aandacht aan een soepele overgang van deze nieuwe situatie en volgen wij de werkwijze zoals hierboven beschreven.

Wanneer een kind de overstap gaat maken naar de buitenschoolse opvang dan ontvangen ouders, wanneer een kind ongeveer 3 jaar is, vanuit SKIK informatie over de buitenschoolse opvang.

Locatie specifieke info over interne doorstroom

Hechten

Onder hechten verstaan we het verkrijgen van een relatief duurzame en warme relatie tussen een kind en één of meerdere specifieke personen met wie het kind regelmatig in contact is. De pedagogisch medewerkers zijn beschikbaar voor het kind. Door er echt voor een kind te zijn, creëren we een vertrouwde, veilige sfeer op de groep. Door non-verbaal gedrag en oogcontact, door aan te moedigen, te prijzen en te belonen biedt een pedagogisch medewerker emotionele veiligheid. Als kinderen veilig gehecht zijn aan ouders en pedagogisch medewerkers durven ze zelf op onderzoek uit te gaan.

Dagritme

De dagindeling op de groep verloopt volgens een vast dagritme. Door structuur te bieden, brengen we orde aan, waardoor een kind grip krijgt op de omgeving. Het dagritme wordt herkenbaar voor een kind door benoemen en herhalen van activiteiten.

Beschrijving van het dagritme van de verschillende groepen (alle werksoorten; BSO, VSO, vakantieopvang, dagopvang, POV....)

Flexibele opvang:

Flexibele opvang is bedoeld voor ouders die onregelmatig kinderopvang nodig hebben. Onder flexibele opvang verstaan we opvang op wisselende dagen en dagdelen. Ook afname bij wisselende dagdelen volgens een van tevoren aangeleverd rooster valt onder flexibele opvang. SKIK biedt flexibele opvang aan op een aantal van haar locaties. De groepen die flexibele opvang bieden, bestaan uit een stamgroep aangevuld met kinderen die gebruik maken van flexibele opvang. Hierdoor zijn er altijd pedagogisch medewerkers en kinderen die deze kinderen kennen.

Beschrijven van mogelijkheden flexibele opvang locatie/groepen

Incidenteel afnemen van extra dag(deel):

Het kan zijn dat ouders incidenteel een extra dag(deel) willen afnemen die buiten de vaste contracturen vallen. Bij SKIK is dat mogelijk als de maximale groepsgrootte en BKR niet overschreden

worden. In principe vindt de opvang plaats in de eigen stam- of basisgroep. Als er geen plaats is op de eigen groep, wordt gekeken of opvang op een andere groep mogelijk is. Dit wordt met de ouders besproken en schriftelijk vastgelegd. Op onze peuteropvang geldt dit aanbod (nog) niet.

Structureel afnemen van extra dag(deel):

Uitgangspunt is dat de extra opvang in de eigen stam- of basisgroep plaatsvindt. Wanneer de groepsomvang het niet toelaat om het kind extra te plaatsen, wordt in overleg met de ouders besloten om het kind tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Wij vragen hiervoor schriftelijke toestemming van de ouders en zij ontvangen hiervoor een aparte plaatsingsovereenkomst, waarin wordt vermeld wanneer het kind geplaatst kan worden in de eigen stam- of basisgroep.

Beschrijving van de mogelijkheden

Samenvoegen van groepen op de locatie

Groepen kunnen worden samengevoegd, waarbij een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is. Dit gebeurt op rustige dagen en/of tijdens vakanties. De maximale groepsomvang en de beroepskracht-kindratio worden bij het samenvoegen niet overschreden. Ouders geven vooraf schriftelijk instemming voor de duur van de periode, de dag en op welke groep er wordt samengevoegd.

Beschrijving van waar en wanneer er wordt samengevoegd

Locatie overstijgende opvang

Voor de BSO geldt dat er in de vakanties, wanneer er een lagere bezetting is, er locaties worden samengevoegd. Voor kinderen met een VE-indicatie kan de VE-opvang plaatsvinden op een 2^e locatie, wanneer de eigen locatie geen VE-locatie is. Ouders worden hierover geïnformeerd door de plaatsingsmedewerker bij de aanmelding van hun kind of als het kind de opvang al bezoekt door de mentor op de groep. Als er sprake is van locatie-overstijgende opvang wordt er in een contract tussen de ouder en SKIK opgenomen in welke situatie, wanneer en op welke locatie(s) met LRK-nummer het kind wordt opgevangen.

Beschrijving van of en waar, wanneer er locatie overstijgend opgevangen wordt

3-uursregeling / ½-uursregeling

Dagopvang

Bij SKIK maken we gebruik van de zogenaamde 3-uursregeling. Dit betekent dat ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de beroepskracht-kindratio (BKR) vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de BKR. In het rooster van de locatie registreren we de werk- en pauzetijden van de pedagogisch medewerkers.

We kiezen ervoor om de 3-uursregeling toe te passen aan het begin- en/of einde van de dag en tijdens pauzes van de PM'ers. Onze pedagogische afwegingen hierbij zijn dat er rond deze momenten van de dag minder kinderen zijn, waardoor er minder handen nodig zijn op de groep. Afwijken aan het begin en einde van de dag doen we omdat kinderen op verschillende tijden binnenkomen en vertrekken, waardoor er dan (nog) geen volle groepen zijn. Hiermee kunnen we de afwijking van de BKR zo klein mogelijk houden.

Daarnaast kiezen we ervoor om te pauzeren als er meerdere kinderen gelijktijdig slapen. De pauzetijden koppelen we dan aan de bedtijden van de kinderen.

Om te zorgen dat er altijd voldoende aandacht is voor behoefte van de kinderen in de groep kiezen PM'ers er op deze momenten van de dag voor om groepsactiviteiten aan te bieden of wordt er een afweging gemaakt bepaalde ruimtes wel of niet te gebruiken. Zo kan er bijvoorbeeld voor gekozen worden om een activiteit voor de hele groep aan te bieden in de speelhal of vrij spel alleen aan te bieden in (een deel van) de groepsruimte. Zo houdt de PM'er overzicht en ziet ze alle kinderen.

Toevoegen van het basisrooster, inclusief de reguliere pauzes van de PM'ers.
Of op deze locatie is de 3 uursregeling niet van toepassing.

BSO

Voor de BSO is bovenstaande ook van toepassing. Op schoolvrije dagen en in de vakanties geldt dezelfde drie-uursregeling als bij de dagopvang, mits minimaal 10 uur aaneengesloten opvang wordt geboden.

Toevoegen van het basisrooster, inclusief de reguliere pauzes van de PM'ers.
Of op deze locatie is de 3 uursregeling niet van toepassing.

Op schooldagen maken we gebruik van de ½-uursregeling. Dit betekent dat er een half uur per dag voor en na schooltijd minder personeel kan worden ingezet dan is vereist. We wijken nooit van de BKR af als daardoor een pedagogisch medewerker alleen in het gebouw aanwezig is met te veel kinderen.

5. 2^e pedagogisch doel; Het bevorderen van persoonlijke competenties

Met persoonlijke competenties bedoelen we het ontwikkelen van weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit. Ieder kind heeft het recht om te zijn wie het is. We respecteren ieders karakter, zodat het kind een eigen identiteit kan ontwikkelen. We luisteren naar het kind, kijken naar het kind en hebben oog voor zijn unieke persoonlijkheid. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers hun houding en gedrag afstemmen op ieder individueel kind. Ieder kind mag zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo ontwikkelen.

5.1 Het pedagogisch handelen

De pedagogisch medewerkers hebben een open houding naar de kinderen. Door goed te luisteren en te kijken ontdekt een pedagogisch medewerker wat een kind nodig heeft en wordt duidelijk hoe het kind in de groep is. Hierdoor kan een pedagogisch medewerker het kind goed volgen en begeleiden. Bijvoorbeeld: neemt het kind zelf initiatief, of heeft het juist stimulans nodig? Wil het kind zelf ontdekken of moet de pedagogisch medewerker het voordoen? Dit brengt met zich mee dat we niet alleen op de hoogte zijn van de eet- en slaapgewoonten maar ook van de speelgewoonten van ieder kind.

Als kinderen de wereld gaan ontdekken moeten zij daarvoor, binnen onze veiligheidsgrenzen, de juiste mogelijkheden krijgen aangeboden. Dit is terug te zien in ons pedagogisch handelen, de materiaalkeuze en de inrichting van de opvang.

Binnen SKIK is kennis aanwezig van de verschillende ontwikkelingsfasen, het ontwikkelingsniveau en verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen in het algemeen.

We onderscheiden de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Ontwikkeling van zelfstandigheid en omgevingsbewustzijn
- Spelontwikkeling

- Taalontwikkeling
- Grote en fijne motorische ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling

Ontwikkeling van zelfstandigheid en omgevingsbewustzijn

Jonge kinderen hebben behoefte om hun omgeving te verkennen. Zij worden door de pedagogisch medewerkers daarom gestimuleerd om te bewegen en hun zintuigen te gebruiken om zodoende de motorische en zintuiglijke ontwikkeling optimaal te stimuleren. Door verschillende activiteiten en spelmogelijkheden aan te bieden, leert en ontdekt het kind wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft en welke vaardigheden er nodig zijn in verschillende situaties. Wanneer kinderen ervaren wat ze zelf kunnen, krijgen ze zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde. Ze krijgen hierdoor een positief zelfbeeld. We stimuleren de kinderen om zelfstandig datgene te doen waar zij toe in staat zijn.

Per fase in de ontwikkeling maken we met ouders (en kinderen) afspraken over wat een kind zelfstandig kan en mag doen. Een voorbeeld hiervan is het zelf naar huis gaan vanuit de BSO. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd in het kind dossier.

Voorbeelden van de ontwikkeling van zelfstandigheid en omgevingsbewustzijn.

Spelontwikkeling

Centraal binnen spel staat het plezier. Niet het resultaat staat voorop, maar genieten van elkaars aanwezigheid, samen dingen doen en je aan afspraken houden. Spelen kun je in je eentje, met materialen, maar ook samen met vriendjes en vriendinnetjes en/of met de pedagogisch medewerker. Kinderen maken in hun spel ook een ontwikkeling door, van solitair spel, naar parallel spel tot gezamenlijk rollenspel. Soms lopen deze fases in elkaar over of door elkaar heen. Onze pedagogisch medewerkers letten op de ontwikkeling van ieder individueel kind en reiken materialen en/of situaties aan die aansluiten bij hun ontwikkelingsniveau. Zo kan er meegespeeld worden in de huishoek.

Dan geeft de pedagogisch medewerker het voorbeeld door op de beurt te wachten, de beurt te geven of stimuleert zij het kind om zich creatief te uiten met papier, verf, stof enz., zonder een kind het initiatief uit handen te nemen. Ze stelt vragen, geeft aanwijzingen en speelt met de juiste interactie in op spelsituaties. Er worden ook gerichte activiteiten aangeboden, zodat kinderen kunnen experimenteren met materiaal, regels, groepsgrootte, thema's enz. Daarnaast zijn er dagelijks momenten van vrij spel. Kinderen kiezen dan zelf waar ze mee spelen en hoe lang.

Voorbeelden van spelontwikkeling

Taalontwikkeling

Het verwerven van taal gaat in verschillende fasen. Het is belangrijk om van jongs af aan voor veel, begrijpelijk en relevant taalaanbod te zorgen. Het taalaanbod is afgestemd op het niveau van het kind. Onze pedagogisch medewerkers benoemen wat het kind doet of waar het bij betrokken is. Taal wordt uitgelokt en positief gecorrigeerd door het in de juiste vorm aan te bieden (mondeling). Kinderen hebben een goed taalaanbod nodig, moeten door de omgeving worden uitgedaagd om met eigen taalvermogen steeds verder zijn/haar taal te ontwikkelen. Bij SKIK lezen we veel (voor), zingen we samen en worden de tafelmomenten bij uitstek gebruikt voor gesprekken samen.

Voorbeelden van taalontwikkeling

Tweetaligheid

Bij SKIK wordt Fries en Nederlands gesproken. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de beste basis voor een meertalige ontwikkeling ligt in de voorschoolse periode. Kinderen van 0-4 jaar zitten midden in hun taalontwikkeling. Als ze in een omgeving zitten waar twee (of meerdere) talen worden gesproken, leren ze die tweede (of derde) taal er spelenderwijs bij. Op onze gecertificeerde tweetalige locaties werken pedagogisch medewerkers die consequent Fries of Nederlands spreken tegen de kinderen, ouders en collega's. Doel hiervan is dat de tweetalige ontwikkeling van jonge kinderen wordt gestimuleerd. Door af te spreken wie welke taal gebruikt, blijft het voor de kinderen duidelijk. Het SFBO, (Sintrum Frysktalige Berne-opfang, het kennisintrum meartaligens jonge bern), biedt ondersteuning. Eens per 2 jaar beoordeelt een provinciale visitatiecommissie op onze gecertificeerde tweetalige locaties de kwaliteit van het taalaanbod.

Beschrijving van tweetaligheid, indien van toepassing

Grove en fijne motorische ontwikkeling

Pedagogisch medewerkers dagen kinderen uit in de ontwikkeling van motorische vaardigheden. De motorische ontwikkeling kan onderverdeeld worden in de grove motoriek en de fijne motoriek.

Tot de grove motoriek kunnen activiteiten gerekend worden als vangen, lopen, rennen, balanceren en koprollen. De grove motorische ontwikkeling is de ontwikkeling van de hoofdbalans, het zitten, staan, kruipen en lopen.

De fijne motorische ontwikkeling is het gebruik van de handen en vingers in de fase voor het grijpen, het grijpen zelf en bij het manipuleren van een voorwerp. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een baby die een speeltje grijpt en een peuter die leert een knoop los maken.

De motorische ontwikkeling vormt een belangrijke basis voor de andere ontwikkelingsgebieden. Door te bewegen en te spelen leren kinderen de wereld om zich heen verkennen.

Voorbeelden van grove en fijne motorische ontwikkeling

Cognitieve Ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling is het mentale proces van opslaan, verwerken, terughalen en toepassen van kennis en informatie. Kortom: cognitieve ontwikkeling is het proces van leren en komt voort uit het actief omgaan met de omgeving. Door te spelen en te experimenteren bouwen kinderen hun kennis en werkelijkheid op. Bijvoorbeeld: papier kan scheuren, plastic kan dit niet. Door mee te doen aan activiteiten leren ze ook om onder woorden te brengen wat ze denken en willen en hoe ze het kunnen oplossen.

Voorbeelden van cognitieve ontwikkeling

6. 3^e pedagogisch doel: bevorderen van de sociale competenties

Met sociale competenties wordt bedoeld de kennis en vaardigheden hoe om te gaan met anderen. Kinderen leren sociale vaardigheden van elkaar wanneer ze in een rijke sociale omgeving met elkaar spelen. Zo leren ze zich in een ander te verplaatsen en kunnen ze communiceren, samenwerken, anderen helpen en conflicten voorkomen en oplossen. SKIK biedt kinderen spelmogelijkheden om vaardigheden te ontwikkelen door hen groepsgewijs in aanraking te laten komen met andere kinderen, normen en waarden, grenzen e.d. Feitelijk is het een sociale oefenruimte: er is aandacht voor het eigen "ik" ten opzichte van de ander en de buitenwereld.

6.1 Het pedagogisch handelen

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er altijd ruimte is en blijft voor interactie. We willen kinderen respect voor een ander bijbrengen. Hen bewust maken van het feit dat iedereen uniek is, een eigen wil, gedachten, gevoelens en grenzen heeft. Ook lichamelijke grenzen. Het (samen) spelen mag nooit ten koste van een ander gaan. Je mag een ander bijvoorbeeld niet slaan of schoppen om je zin te krijgen. We letten hierbij ook op grensoverschrijdend gedrag naar pedagogisch medewerker toe en kinderen onderling. We bespreken met hen waar hun gedrag gepast en ongepast is. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze dit bij te brengen. In het veiligheid- en gezondheidsbeleid is uitgebreide informatie opgenomen over onder andere grensoverschrijdend gedrag.

Bij SKIK maken kinderen ook kennis met gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving. Dit gebeurt onder andere doordat de pedagogisch medewerkers zelf het goede voorbeeld geven. In alle opvangvormen begeleiden de pedagogisch medewerkers de kinderen bij (het leren van) deze vaardigheden, aangepast aan hun persoonlijke ontwikkelingsniveau. Kinderen leren zoveel mogelijk om zelf te doen en op te lossen, al naar gelang hun leeftijd. Hiermee leren ze hoe ze kunnen functioneren in de groep en kunnen ze ongestoord naast en met elkaar spelen.

Ook geven pedagogisch medewerkers verantwoordelijkheid aan de kinderen, door hen bijvoorbeeld te vragen om te helpen bij activiteiten of kinderen elkaar te laten helpen. En wordt kinderen geleerd zelf dingen op te lossen, waardoor de zelfstandigheid wordt vergroot.

Het groter groeien van kinderen gaat gepaard met zelfredzaamheid en daarom worden de kinderen gestimuleerd om zoveel mogelijk zelf te doen.

6.2 Richtlijnen praktijk

Opendeurenbeleid (opendeurentijd)

Bij SKIK werken we op een aantal locaties met een opendeurenbeleid. De deuren van de groepsruimten gaan als het ware open om kinderen de gelegenheid te bieden 'hun wereld' te vergroten. Tijdens opdeurentijd verlaten de kinderen hun stam- of basisgroep om in een andere ruimte of buiten te spelen of deel te nemen aan activiteiten. Voor jonge baby's is opdeurentijd niet geschikt. Zij blijven op hun stamgroep tijdens deze activiteiten. Vanaf ongeveer 1,5 jaar laten we kinderen meedoen aan de open deurenactiviteiten. Stapsgewijs laten we kinderen hieraan wennen.

Voor kinderen die naar de BSO gaan is het opdeurenbeleid bijna altijd aan de orde. Zij beginnen de (mid)dag op hun basisgroep en krijgen daarna de gelegenheid om aan te sluiten bij activiteiten in andere ruimtes of daar zelfstandig te spelen. Dit zijn activiteiten die passen bij hun leeftijd en hun interesses. De pedagogisch medewerker vertelt waar de activiteiten plaatsvinden. Kinderen kiezen zelf waar ze aan mee doen. Wanneer kinderen dit moeilijk vinden worden ze hierin begeleid. Wanneer er meer dan 30 kinderen op een locatie zijn, besteden we extra aandacht aan de emotionele veiligheid van de kinderen. De kinderen weten in welke groep welke pedagogisch medewerker een activiteit doet en zij kunnen altijd naar de eigen pedagogisch medewerker gaan met vragen. Omdat de kinderen meestal in verschillende ruimten kunnen spelen, kennen ze alle pedagogisch medewerkers. Alle pedagogisch medewerkers houden de kinderen in de gaten en kijken of zij zich prettig voelen of extra begeleiding nodig hebben. Mocht er iets zijn dat een kind liever met de eigen pedagogisch medewerker bespreekt of in de buurt van de eigen pedagogisch medewerker wil blijven, dan kan dat altijd.

Door het opdeurenbeleid wordt de mogelijkheid geboden om kinderen uit een andere groep te ontmoeten en ander speelgoed te ontdekken. Dit kan zijn in het vrije spel van de kinderen, maar ook tijdens activiteiten die kinderen extra uitdaging bieden. Zo kunnen bijvoorbeeld dreumesen

aansluiten bij activiteiten voor peuters. Er is hierdoor ook gelegenheid om te werken in kleine groepjes waar de pedagogisch medewerkers en de kinderen de gelegenheid hebben om meer één op één te werken. De sociale competenties worden door middel van het opendeurenbeleid nog meer ontwikkeld.

Het openzetten of sluiten van de groepsdeuren gedurende de dag, is een bewuste keus van de pedagogisch medewerker. Zo wordt er bewust voor gekozen om tijdens tafelmomenten de deuren dicht te laten. Gedurende de activiteiten buiten de eigen groep houden de pedagogisch medewerkers in de gaten of ieder individueel kind zich prettig voelt. Soms moet een kind nog wennen aan de situatie. Daar waar nodig wordt extra aandacht of begeleiding geboden of gaan kinderen gewoon weer terug naar hun eigen groep.

Wanneer kinderen bij activiteiten de stam- of basisgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten.

Het aantal pedagogisch medewerkers blijft dan wel van kracht, de BKR op locatieniveau blijft kloppen en is terug te voeren naar een geldende BKR van de originele stam- of basisgroep.

Beschrijving van de uitvoer van open deurenbeleid/activiteiten en bij BSO een concrete voorbeelden van de omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan dertig kinderen.

7. 4^e pedagogisch doel: het bevorderen van morele competenties, overdragen normen en waarden.

Om te kunnen functioneren in de samenleving is het nodig dat kinderen zich de waarden, normen en regels van de maatschappij eigen maken. Het overbrengen van de waarden en normen speelt in de opvoeding voortdurend een rol, dus ook tijdens de opvang. Kinderen maken deel uit van diverse gemeenschappen zoals het eigen gezin, hun familie en op de opvang in een grotere sociale omgeving met andere kinderen en volwassenen. Jonge kinderen leren snel van voorbeelden van anderen. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden, ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Ook binnen de samenleving kunnen verschillende (culturele) groeperingen verschillende waarden aanhangen. Mannen en vrouwen kunnen ook verschillende waarden hebben. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe mensen zich horen te gedragen.

7.1 Pedagogisch handelen

De houding en het gedrag van de pedagogisch medewerkers zijn cruciaal bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door hun reacties ervaren kinderen de grenzen van mogen en moeten. De reacties van pedagogisch medewerkers geven niet alleen richting aan het gedrag van kinderen, maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. De pedagogisch medewerker heeft dus een belangrijke invloed op de ontwikkeling van het inlevingsvermogen en het sociale gedrag van de kinderen en vervult daarmee een rolmodel.

Intermenselijke relaties: de pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen een groep kunnen vormen. Binnen de opvang wordt kinderen geleerd respectvol met elkaar om te gaan. Vriendschappen tussen kinderen worden gestimuleerd. De pedagogisch medewerker bouwt een vertrouwensband op met de kinderen. Voorwaarde is dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. Dit vormt een basis voor het begrip dat kinderen krijgen voor het belang van regels en afspraken.

Communicatie en interactie: jonge kinderen kunnen emotioneel reageren. Voor het tonen van emoties van welke aard ook (verdriet, blijdschap, woede, verontwaardiging) moet ruimte en respect zijn. Kinderen worden gestimuleerd zelf conflicten op te lossen. Als het te heftig wordt, zal de pedagogisch medewerker de kinderen begeleiden bij het samen komen tot een oplossing. De pedagogisch medewerker heeft in alle opzichten een voorbeeldfunctie. Uitgangspunt is dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. Zowel voor het leren luisteren en rekening houden met elkaar als het op positieve wijze op elkaar reageren. De opvang wordt bezocht door kinderen met verschillende culturele achtergronden. We leren kinderen respect te hebben voor ieders gewoontes.

Rituelen en vieringen: rituelen verduidelijken overgangsmomenten, zoals een dagelijks terugkerend liedje tijdens het opruimen of bij het aan tafel gaan.

Op de opvang wordt aandacht besteed aan rituelen en vieringen zoals bijvoorbeeld verjaardagen, Sinterklaas en Kerst. Als kinderen met een andere culturele achtergrond de opvang bezoeken, kan er ook aandacht worden besteed aan hun culturele vieringen. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met gewoontes wat betreft voeding en andere zaken.

Samen leven/samen verantwoordelijk zijn: de opvang is een kleine samenleving waarin de kinderen wordt geleerd dat ze samen verantwoordelijk zijn. Op die manier wordt kinderen geleerd iets voor elkaar over te hebben, te delen of geduldig te zijn in het omgaan met elkaar. De pedagogisch medewerker stimuleert het uitvoeren van kleine taken en besteedt aandacht aan het zorgvuldig omgaan met spelmaterialen.

Beschrijving van bevorderen van morele competenties, overdragen normen en waarden.

8. De pedagogische medewerkers

De pedagogisch medewerkers zijn de ambassadeurs van SKIK. Zij zijn dagelijks betrokken bij en dragen de verantwoordelijkheid voor de kind(eren). De uitvoering van het werk valt of staat met gemotiveerde en betrokken medewerkers. De kwalificatie-eisen voor pedagogisch medewerker kinderopvang en buitenschoolse opvang liggen vast in de CAO Kinderopvang. Alle medewerkers, inclusief invalkrachten, beschikken over een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag. Voor onze medewerkers hanteren wij de beroepscode van het FCB. Van iedere medewerker verwachten wij dat zij handelt zoals beschreven in deze beroepscode. Alle personen die werkzaam zijn bij SKIK zijn in bezit van een geldige verklaring omtrent het gedrag (VOG), staan geregistreerd in het personenregister en zijn gekoppeld aan SKIK. Dit betreft de bestuurders, vaste medewerkers en ook bijvoorbeeld stagiaires, uitzendkrachten, vrijwilligers en alle mensen die op basis van een afspraak of overeenkomst structureel aanwezig zijn op een locatie. Iemand is structureel aanwezig als hij minstens één keer in de drie maanden een halfuur op de locatie is.

Er zijn altijd voldoende opgeleide BHV'ers op de locatie zijn en er is altijd een medewerker aanwezig met een erkend kinder-EHBO certificaat. Bij nieuwe medewerkers verifiëren wij diploma's.

Wijze van ondersteuning pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers worden in hun dagelijkse werkzaamheden begeleid door een clustermanager. Deze geeft leiding aan meerdere locaties en wordt in de werkzaamheden ondersteund door medewerkers op het gebied van HRM, planning, pedagogisch beleid, coaching en financiën.

Pedagogisch beleidsmedewerker en coach

Bij SKIK worden alle pedagogisch medewerkers ook ondersteund en gecoacht door een pedagogisch beleidsmedewerker-coach. Bij de inzet van uren wordt onderscheid gemaakt vanuit de Wet

Innovatie en Kwaliteit kinderopvang (Wet IKK) én Besluit basisvoorwaarden kwaliteit Voorschoolse Educatie (Besluit VE).

Op basis van de wet IKK richt de beleidsmedewerker-coach zich op de ontwikkeling en implementatie van beleid ten behoeve van het pedagogisch beleid. Daarnaast ontvangen alle pedagogisch medewerkers van alle locaties coaching bij de uitvoering van dit beleid en het pedagogisch handelen. De beleidsuren (50 x aantal kindcentra) en coaching uren (10 x fte) zijn flexibel inzetbaar over alle locaties van SKIK, mits iedere PM'er een vorm van coaching ontvangt.

Beschrijving IKK coachuren: uren inzet beleid (50 uur x aantal kindcentra) en aantal uur coaching (10 uur per fte, beschrijving algemene doel en deel tekst maatwerk

Scholing

Door het bieden van deskundigheidsbevordering vergroten we kennis en vaardigheden van de pedagogisch medewerkers. Zij volgen regelmatig verplichte scholing en/of trainingen en krijgen jaarlijks een aanbod van coaching waardoor onder andere de pedagogische kwaliteit gewaarborgd blijft.

Stagiaires

SKIK wil een bijdrage leveren aan het opleiden van pedagogisch medewerkers. Wij vinden het belangrijk onze kennis en expertise over te brengen op aankomende professionals. Dit doen we door studenten (leerlingen) een stageplaats te bieden. Door een stage kunnen zij hun vaardigheden en talenten ontwikkelen binnen de kinderopvang. Als uitgangspunt bij een stage- of afstudeeropdracht vinden wij dat de opdracht moet bijdragen aan de ontwikkeling van de student en een waardevolle bijdrage moet leveren aan SKIK. Ze worden niet formatief ingezet op de groepen maar zijn overal boventallig. Voor een uitgebreide beschrijving, zie bijlage 2: het stagebeleid.

Beschrijving wel of geen stagiaires op de groep en manier inzage in het pedagogisch beleid, Veiligheid en Gezondheidsbeleid, recente werkplannen en de meldcode.

Vrijwilligers

Vrijwilligers kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de pedagogisch medewerker op de peuteropvang. De vrijwilliger valt onder de verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerker en voert haar activiteiten uit binnen de kaders van het vastgestelde pedagogisch beleid en protocollen. Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen we naar bijlage 3; het vrijwilligersbeleid.

Beschrijving wel of geen vrijwilligers op locatie/groep en manier inzage in beleid

9. Zorg voor kinderen

Bij SKIK geven we aan ieder kind de aandacht en zorg die het nodig heeft. We willen ieder kind optimale ontwikkelingskansen bieden, "eruit halen wat erin zit". SKIK heeft de plicht om eventuele ontwikkelingsachterstanden vroegtijdig te signaleren.

9.1 Volgen van de ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers volgen ieder kind in zijn ontwikkeling. Centraal hierbij staat het welbevinden van het kind. We kijken hierbij naar de eerder beschreven ontwikkelingsgebieden en bij

het welbevinden of het kind zich veilig voelt, de betrokkenheid van het kind bij spel, de interactie met andere kinderen en volwassenen en of het kind voldoende uitdaging kan ervaren.

Zowel op de dagopvang, peuteropvang als op de buitenschoolse opvang werken we met een kindvolgsysteem. Dit is een hulpmiddel waarmee de pedagogisch medewerker op een objectieve manier naar een kind in de groep kijkt. Hiermee brengen we het welbevinden en de ontwikkeling van ieder individueel kind in de groep in beeld.

Op de dagopvang en peuteropvang bespreekt de mentor jaarlijks het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met de ouders. Ouders worden hier mondeling en/of via het ouderportaal voor uitgenodigd. Ook op de BSO nodigen we ouders uit voor een jaarlijks gesprek via het ouderportaal of een intekenlijst op de groep. Voor kinderen op de BSO is de mentor hun eerste aanspreekpunt.

Natuurlijk kan een gesprek ook op initiatief van ouders plaatsvinden. Basis van dit gesprek zijn de observaties over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind die geregistreerd zijn met behulp van het kindvolgsysteem. Voor peuters met een VE-indicatie hebben we een handelingsplan, deze wordt iedere 6 tot 10 weken besproken en bijgesteld door de mentor. Kinderen die incidenteel of bijvoorbeeld alleen in vakanties van onze opvang gebruik maken hebben ook een mentor. Voor deze kinderen maken we geen gebruik van ons kindvolgsysteem. Bijzonderheden noteren we bij de kind gegevens en melden we aan de ouders.

Beschrijven hoe alle kinderen worden gevolgd in hun ontwikkeling en hoe ouders door de mentor worden uitgenodigd voor het jaarlijks gesprek.

Overdracht naar een andere groep, basisschool en/of BSO

Bij kinderen die binnen SKIK doorstromen of van de opvang naar de basisschool en/of de buitenschoolse opvang gaan, wordt informatie overgedragen over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Uiteraard pas nadat ouders daar schriftelijk toestemming voor geven. Voor ieder kind van bijna 4 jaar vult de mentor het SKIK overdrachtsformulier in en stuurt dit, na toestemming van de ouders, naar de basisschool. Hierin staat in grote lijnen de ontwikkeling van het kind beschreven. Voor kinderen met een VE-indicatie doen wij altijd een warme overdracht naar de basisschool. Dit betekent een gesprek met de mentor en leerkracht (of intern begeleider) van de basisschool, waarbij we de ouders graag uitnodigen. Van het overdrachtsformulier gaat ook een kopie naar de buitenschoolse opvang, wanneer het kind daar gebruik van gaat maken.

Met toestemming van de ouders kan de mentor ook een mondelinge overdracht doen naar de basisschool en/of de buitenschoolse opvang.

Beschrijving praktische invulling overdracht intern (baby- peuter) en/of bij 4 jaar school/BSO of interne doorstroom naar oudere leeftijdsgroep BSO

9.2 Van signaleren naar handelen

Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. De pedagogisch medewerkers hebben een signalerende rol en werken bij een zorgsignaal volgens het protocol 'Signaleren van zorg' waarin de werkwijze van handeling stap voor stap wordt beschreven.

Wanneer er reden tot zorg is bespreken we dit met de ouders. Er wordt concreet besproken waaruit de zorg bestaat en gevraagd wordt of de ouders de zorg herkennen en delen. Van daaruit maken we samen met ouders verdere afspraken. Bij een aantal stappen wordt de ouders nadrukkelijk om toestemming gevraagd en vullen de ouders een toestemmingsverklaring in. Bijvoorbeeld voor het doen van een gerichte observatie op de groep of het willen overleggen met de leerkracht van een kind. Ook is het mogelijk dat wij, mét instemming van ouders, zelf advies vragen bij een externe instantie.. We maken hierbij gebruik van onze sociale kaart. Na een, van tevoren afgesproken periode, bespreekt de pedagogisch medewerker de bevindingen met de ouders en geeft hun advies.

De pedagogisch medewerkers werken volgens de in het protocol 'Signaleren van zorg' beschreven interne stappen.

Stap 1. Signaleren

Stap 2. Overleg met collega's en informeren van de pedagogisch coach

Stap 3. Overleg met ouders

Stap 4. Afwachten en op basis van je zorg extra blijven volgen of
Gericht observeren en afspraken maken over aanpak en/of
Externe verwijzing en afstemming over aanpak

In overleg met de pedagogisch coach en met uitdrukkelijke toestemming van ouders kan de pedagogisch medewerker externe hulp inschakelen, dit kan ook door de ouders zelf gedaan worden.

Het protocol 'Signaleren van zorg' staat voor de pedagogisch medewerkers op Konnect.

9.3 Meldcode met afwegingskader

Wanneer er signalen zijn van kindermishandeling en/of huiselijk geweld in de thuissituatie, sprake is van een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang plaatsvindt, wordt er gewerkt volgens de meldcode 'branche kinderopvang' (protocol meldcode kindermishandeling met afwegingskader).

Voor consultatie, advies en melding van een vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld, grensoverschrijdend gedrag of een geweld- of zedendelict door een medewerker, wordt contact gezocht van Veilig Thuis (Regiecentrum bescherming en Veiligheid).

Het afwegingskader in de meldcode geeft aan wanneer en op basis van welke overwegingen, het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling als noodzakelijk wordt beschouwd. Het afwegingskader formuleert daarnaast wanneer hulpverlening bieden of organiseren (ook) tot de mogelijkheden behoort.

Op alle groepen is op de telefoon of tablet de Meldcode app geïnstalleerd. Via deze app kunnen pedagogisch medewerkers snel informatie lezen over een situatie die ze tegenkomen.

9.4 Veiligheid en gezondheid

Het is van belang dat kinderen zich vrij en in een vertrouwde en veilige omgeving kunnen ontwikkelen. Dit leidt tot de volgende richtlijn:

De omgeving en het spelmateriaal, zowel binnen als buiten, zijn afgestemd op de leeftijd van de kinderen en voldoen aan de veiligheidseisen van de overheden.

SKIK streeft er naar dat alle locaties veilige en gezonde opvangplaatsen zijn. Ons voornaamste doel is om de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te

bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en waarbij ze leren omgaan met kleine risico's.

SKIK beschikt over een algemeen veiligheid- en gezondheidsbeleid. Elke locatie heeft daarvan een eigen locatiegericht werkplan en een daarbij behorend plan van aanpak. Binnen een bepaald tijdsbestek worden eventuele knelpunten aangepakt/opgelost.

10. Ouderbetrokkenheid

SKIK hecht veel waarde aan overleg, afstemming en uitwisseling met ouders over de opvoeding en ontwikkeling van hun kind. Een goed contact en samenwerking tussen thuis en de opvang is belangrijk voor de emotionele veiligheid en het welbevinden van kinderen.

10.1 Contact met ouders en informatie delen

Voor veel ouders die zich bij ons aanmelden, is het de eerste keer dat zij de verantwoordelijkheid voor de zorg van hun kind overdragen. Dat is een hele stap. Om ouders het vertrouwen te geven dat hun kind bij ons in goede handen is, vinden we het belangrijk hen voortdurend te informeren. Andersom vinden we het ook belangrijk door ouders te worden geïnformeerd. Nieuwe ouders ontvangen van ons informatie over de opvangmogelijkheden en kunnen desgewenst een rondleiding krijgen op een locatie. Ongeveer 4 weken voor de start van de opvang is er een intakegesprek tussen ouders en de pedagogisch medewerker.

Gedurende de opvang is er regelmatige contact en overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers. We vinden het belangrijk dat ouders ons kunnen vertellen hoe het thuis gaat en ook om ouders te laten weten hoe het op de opvang gaat. Dit kan tijdens het brengen en halen en de jaarlijkse mentor gesprekken. Natuurlijk is het ook altijd mogelijk om samen op een ander moment een gesprek te plannen. Op basis van deze informatie en de kennis over de ontwikkeling van het kind kunnen de pedagogisch medewerkers het ontwikkelingsaanbod op het kind afstemmen. Ouders kunnen via het digitale ouderportaal, naast de gedeelde informatie over de opvangdag, ook schriftelijk communiceren met de pedagogisch medewerker/mentor van hun kind en nieuwsberichten lezen over de locatie(s) en/of SKIK. Daarnaast staat op website www.skikkinderopvang.nl informatie over onze locaties en beleidsdocumenten zoals dit pedagogisch beleid, het algemene veiligheid & gezondheidsbeleid, het voedingsbeleid en de klachtenregeling. Op de SKIK facebookpagina en Instagram berichten wij belangstellenden over onze opvang.

10.2 Onze pedagogische visie op ouderbetrokkenheid

Bij de opvang hebben de pedagogisch medewerkers, naast de mentor van het kind, een belangrijke rol in een goed contact met de ouders en de informatie-uitwisseling. De pedagogisch medewerkers:

- Benaderen de ouders actief
- Zijn open en eerlijk in de communicatie
- Hebben met iedere ouder en ieder kind dagelijks een persoonlijk contactmoment
- Informeren ouders over wat we doen
- Doen een persoonlijke overdracht

Beschrijving over: organisatie mentor(jaar)gesprekken, evaluatie van de wenperiode, einde opvanggesprek, invulling breng- en haalmomenten, ouderbijeenkomsten, ouders die helpen bij... enz.

10.2 Oudercommissie

SKIK streeft naar een oudercommissie (OC) per locatie. De oudercommissie stelt zich ten doel de gemeenschappelijke belangen van ouders en kinderen te behartigen en is daarbij een schakel tussen ouders en de directie.

In het OC-reglement is vastgelegd over welke zaken de oudercommissie adviesrecht heeft. Vanuit SKIK krijgt de oudercommissie verzoeken om advies en/of instemming te geven op het terrein van bijvoorbeeld pedagogisch beleid, voorschoolse educatie, openingstijden, hygiëne, veiligheid en voeding. De oudercommissie kan gevraagd én ongevraagd advies geven.

Minimaal één per jaar vergadert de centrale oudercommissie in aanwezigheid van de directeur. De centrale oudercommissie bestaat uit afgevaardigden van de lokale OC's. Een lokale OC kan adviseren over locatie aangelegenheden. Ouders kunnen via het emailadres coc@skikkinderopvang.nl in contact komen met de Centrale oudercommissie.

Wanneer het ondanks inspanningen niet lukt om een oudercommissie te vormen dan maakt SKIK gebruik van een alternatieve ouderraadpleging. Dit kan alleen bij locaties met een bezetting van minder dan 50 kinderen. Op deze wijze kunnen we invulling geven aan het medezeggenschap van ouders.

Hoeveel oudercommissieleden en mogelijk zitting in COC.

11. Klachten

Kinderopvang is mensenwerk en heel soms lopen zaken anders dan verwacht. SKIK is een organisatie waar ouders met vragen, aandachtspunten en/of klachten terecht kunnen. Samen willen we werken aan een organisatie waar ouders hun kinderen graag naartoe brengen. Daarom heeft SKIK in het kader van de Wet kinderopvang een interne en externe (geschillencommissie) klachtenregeling. Deze beschrijft de mogelijkheden, de werkwijze en registratie. De klachtenregeling dient er enerzijds voor om op controleerbare wijze met deze signalen om te gaan, anderzijds biedt dit mogelijkheden tot verbetering van onze dienstverlening. Informatie inwinnen kan bij het [klachtenloket](#) en/of de [geschillencommissie](#). Met regelmaat wordt ook een klanttevredenheidonderzoek gedaan. De uitkomsten worden verzameld en besproken in een vergadering van het managementteam. Tijdens dit overleg wordt besproken wat er met de informatie wordt gedaan en hoe ouders geïnformeerd worden.

12. Voorschoolse Educatie

Bij voorschoolse educatie krijgen peuters van 2-4 jaar een specifiek aanbod aan activiteiten. Sommige kinderen hebben extra ondersteuning en aanbod nodig. De nadruk ligt hierbij op de taalontwikkeling, maar daarnaast ook op rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze activiteiten zijn erop gericht om achterstanden in de (taal) ontwikkeling te verkleinen. Met deze extra ondersteuning en aanbod kan er een goede start op de basisschool gegeven worden. Het vervolg, de Vroegschoolse Educatie, vindt plaats in groep 1 en 2 van de basisschool en heeft hetzelfde doel.

12.1 Visie van SKIK op Voorschoolse Educatie (VE)

Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich welkom en thuis voelt en zich mede daardoor goed kan ontwikkelen. De peuter is afhankelijk van de ondersteuning van de omgeving, heeft behoefte aan

ruimte, vrijheid en een plekje voor zichzelf. We bieden daarbij de best mogelijke ondersteuning aan alle kinderen.

Sommige kinderen hebben daarnaast éxtra hulp nodig. Wij willen dat peuters bij een (taal) achterstand ook daadwerkelijk een verrijkt (taal) aanbod ontvangen. Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk en Puk. Dit aanbod van de VE-peuters is geïntegreerd in de opvanggroepen op de VE-locaties. Niet apart máár juist samen, kinderen leren van en met elkaar! Wij gaan met extra aandacht en stimulering de ontwikkelingskansen vergroten van peuters die anders met een achterstand aan de basisschool zouden beginnen. Een goede start en de best mogelijke gelijke kansen voor alle peuters.

12.2 De toeleiding naar VE

De medewerkers op het consultatiebureau (JGZ) zien bijna alle kinderen. Zij kunnen een verwijzing voor VE afgeven wanneer een kind een (verhoogd risico op een) achterstand in de (taal)ontwikkeling heeft. De verpleegkundige en/of de arts zullen dit dan met de ouders bespreken. Wanneer ouders zelf vinden dat hun peuter het extra VE-aanbod nodig heeft dan kunnen zij dit met de pedagogisch medewerker bespreken en/of een afspraak maken met JGZ (consultatiebureau). Ook kunnen pedagogisch medewerkers de mogelijkheid met ouders bespreken en/of ouders vragen het VE-aanbod met JGZ te bespreken.

Via JGZ, na toestemming van de ouders, krijgen wij de doorverwijzing, via het digitale systeem “VE-monitor” binnen. Hierna zal de peuter zo snel mogelijk een VE-plekje krijgen op een van onze VE-locaties.

12.3 Het aanbod op de VE-locaties

De VE- peuters mogen starten vanaf 2 jaar. We bieden alle kinderen een VE-programma én voor VE-peuters vanaf 2,5 tot 4 jaar geldt in 1,5 jaar een wettelijk uren aanbod van minimaal 960 uur (4 dagdelen x 4 uur).

Indien van toepassing

Beschrijving per locatie: aanbod VE-aantal uren, VE-Programma, volgen ontwikkeling, ouderbetrokkenheid, doorgaande ontwikkelingslijn/overdracht naar basisschool en borging.

12.4 Pedagogisch beleidsmedewerker en coach VE

Op basis van het Besluit VE worden extra uren ingezet op de VE- peuteropvang-locaties. Op deze locaties coacht en ondersteunt de beleidsmedewerker-coach VE de pedagogisch medewerkers met als doel de kwaliteit van het VE-aanbod te verhogen. Deze beschikbare uren per locatie zijn gebaseerd op het aantal VE-kinderen van desbetreffende locatie (x 10 uur). Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in het aanbod tussen uren beleid en coaching. De uren zetten we flexibel in over de groepen van de betreffende locatie.

De beleidsmedewerker-coach versterkt de vaardigheden van de VE pedagogisch medewerker door middel van coaching en ontwikkelt en implementeert beleid. De VE-thema's waarop gecoacht wordt kunnen zijn:

- Werken met een beredeneerd aanbod/VE programma;
- Stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Volgen van de ontwikkeling van peuters en afstemmen van het aanbod op die ontwikkeling;
- Betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen;

- Vormgeven aan de inhoudelijke aansluiting tussen voorschoolse - en vroegschoolse educatie (basisschool) en aan een zorgvuldige overdracht van het kind.

Indien van toepassing

Beschrijving inzet pedagogisch beleidsmedewerker-coach VE:

Peildatum 1-1-2023 is [AANTAL DOELGROEPPEUTERS] x 10 = ... uur

Keuze inzet extra uren coaching en implementeren beleid aan de hand van de VE-thema's

Of deze locatie is geen VE-locatie: Wanneer een kind extra begeleiding nodig heeft in de vorm van VE zal dit op één van onze VE-locaties geboden worden.

Of bij BSO-locatie: Wanneer er een kind met een VE-indicatie vanuit onze peuteropvang doorstroomt naar de BSO zal er een warme overdracht gedaan worden na overleg met de ouders van de kleuter.